

Sidder en beef, Europese politici

De Morgen,
Vr. 17 Apr. 2015, Pagina 26

NIEUWE TOPSPELER. Ze hebben de politieke verslaggeving in de Verenigde Staten dooreengeschud, en vanaf volgende week komen de nieuwsgangers van Politico naar Brussel om voor de Europese Unie exact hetzelfde te doen. Reden voor een feestje?

Europees president Donald Tusk. Navo-secretaris-generaal Jens Stoltenberg. Parlementsvoorziter Martin Schulz. 'Google-eurocommissaris' Margrethe Vestager. Het zijn niet bepaald politieke debutanten die als spreker opdagen als Politico een lanceringsfeestje houdt. Volgende week donderdag treden ze allen aan op het startdebat over de 'State of the European Union' in de statige zalen van Autoworld aan de Brusselse Cinquantenaire. Invitation only, dat spreekt. Twee dagen eerder, op dinsdag 21 april, gaat de Europese tak van de even bekende als beruchte Amerikaanse politieke nieuwssite online.

Zal de Europese nieuwsverslaggeving er na volgende week helemaal anders uitzien? Misschien nog niet meteen, maar politieke en media-insiders houden toch maar beter rekening met een schok voor het systeem. Politico zal verrijzen uit de asse van het, mede met het geld van de Duitse mediahuis Axel Springer (bekend van Bild en Die Welt) overgekochte European Voice. Van dat brave blaadje voor Brusselse ingewijden houdt Politico evenwel alleen de structuur en de inbedding in de Europese cenakels over. De journalistieke stijl wordt snediger, persoonlijker, geruchtmakender, conflictueuzer. En dat zijn ze rondom Schuman niet gewoon.

Uit de organisatie van dat lanceringsevenement valt al meteen veel te leren over de filosofie en de ambitie die Politico meeneemt uit Washington. Politico komt niet naar Brussel om genoeg te nemen met een plaatsje als uitdager in de marge. De boodschap is duidelijk: nog vóór de site een eerste woord gelost heeft, heeft ze al het oog en oor van de absolute top van beleidslui op het oude continent. "Een dominante stem in de Europese politiek en besluitvorming worden", vat John Harris, algemeen hoofdredacteur bij Politico, die ambitie samen.

In bed met de duivel

Die ambitie wordt op ongegeneerd Amerikaanse wijze met de wereld gedeeld. "We gaan de unieke aanpak waarmee we de manier veranderd hebben waarop over politiek bericht wordt in Washington naar Brussel en verder brengen", lees je bijvoorbeeld in een lange interne nota van hoofdredacteur Harris, Brussel-hoofdredacteur Matt Kaminski en uitgeefdirecteur Shéhérazade Semsar-de Boissésou. Ook dat is eigen aan de Politico-aanpak: het laat zijn interne nota's vol leading successful people-praatjes altijd netjes zelf uitlekken. Een beetje gratis rumour around the brandis nooit weg.

De disruptieve dominantie waar Politico naar streeft, hoeft zich niet meteen te vertalen in het binnenhalen van het meeste aantal clicks. Verwacht je niet aan foto's van katjes of '7 manieren om te slapen met je ogen open'-stukjes. Het gaat Politico erom nieuws te claimen, invloed te verwerven, gesprekken te beheersen. Insiders van 'Brussel', zo wil het verkoopspraatje, moeten weer helemaal mee zijn als ze de site lezen. Outsiders moeten kunnen snoepen van smeugige verhalen over politieke

deals en machtsstrijd achter de schermen. Voor of tegen, in Washington heeft Politico in amper acht jaar tijd zijn plaats als primaire nieuwsbron verworven tussen de klassieke grote nieuwsmedia, tot hun niet geringe frustratie.

Wat is dan die 'unieke aanpak'? Denk aan het politieke drama van de Netflix-hitserie House of Cards. Er wordt wel eens gezegd dat die reeks onmogelijk was geweest zonder dat Politico bestaan had. De eenzijdige, cynische focus op politiek als op zichzelf staande biotoop vol persoonlijk conflict en machtsstrijd vind je inderdaad terug in vele stukjes en analyses op de nieuwssite. Zoe Barnes, de fictieve journaliste in House of Cards, lijkt zo weggelopen vanop de echte Politico-redactie: een netwerkster die bij de duivel te biecht (of te bed) zou gaan voor een scoop.

Zoeken in duistere hoeken

Die strategie wordt nu copy-paste verplant naar hier. De waarheid gebiedt te zeggen dat er over het algemeen in de Europese verslaggeving ook wel enige marge voor verandering (en verbetering) is. In vergelijking met de impact die de EU op het leven van burgers heeft, blijven de Europese instellingen relatief onderbelicht. De meeste media, in België en daarbuiten, stellen het met één of maximaal twee correspondenten. De grote internationale spelers - denk aan The Financial Times, The Economist, Le Monde of Frankfurter Allgemeine - hebben het rijk voor zich alleen.

Vele journalisten zijn evenwel zo verkleefd geraakt met de instellingen dat hun berichtgeving nogal consensueel en gezagsgetrouw is. Oncollegiaal kort door de bocht: hun saaie stukken bevestigen de indruk bij een groot deel van het publiek dat Europese politiek zelf saai is. Dat vooroordeel gaat Politico vanaf volgende week met de sloophamer te lijf. En dat is niet per se een slechte zaak. Politico zal bijvoorbeeld een journalist vrijstellen om zich fulltime met lobbyisme bezig te houden. "Je kunt niet over de EU berichten zonder ook naar de duistere hoekjes te kijken", zegt Ryan Heath, die zowat de chef politiek van Politico Europe wordt, aan De Morgen. "Veel macht wordt hier uitgeoefend door mensen die niet verkozen zijn of door mensen die door anderen betaald worden om een mening door te drukken. Dat is niet per se slecht, maar het vereist extra journalistieke aandacht.

"De meeste collega's van andere media volgen maar één of twee verhalen per dag", vervolgt Heath. "Ze hebben de tijd, het salaris of de verbeelding niet om in de rest van de goudmijn te duiken. Er gebeuren hier veel leuke dingen voor wie weet waar hij ze moet zoeken. De EU zit vol kleurrijke politieke verhalen, maar de meeste media concentreren zich enkel op het beleid en beleidsprocessen. Dat is allemaal belangrijk maar het helpt niet om mensen in voeling te brengen en kritisch te laten staan tegenover afstandelijke instellingen zoals de EU."

De sympathieke Australiër Ryan Heath zelf weet vast en zeker waar hij moet zoeken. Hij was tot 2014 nog woordvoerder van de liberale eurocommissaris Neelie Kroes, schreef over haar het boek Steelie Neelie, en werkte voordien ook als communicatieman voor Commissievoorzitter José Barroso. Zijn profiel typeert 'de' Politico-journalist: gretig, zonder scrupules, met een indrukwekkend internationaal cv. Dat Heath zelf lang voor de Commissie gewerkt heeft, is een kwaliteit in plaats van een bezwaar. "Ik ben niet bang om te zeggen wat ik denk, of te vragen wat ik wil weten", zegt hij over zijn onafhankelijke positie. "Dat was ook al mijn reputatie als woordvoerder."

Roddelcolumns

Heath zal de dagelijkse ochtendcolumn op Politico verzorgen, naar het voorbeeld van het Playbook dat zijn collega Mike Allen in Washington publiceert. "Het wordt een lange column met allemaal korte stukjes", legt Heath uit. "Het zal een essentiële gids worden voor de rest van de dag in Brussel. Bondigheid gepaard

aan lichtvoetigheid. Het geeft een kijk op wat ons verteld wordt en wat ons verzwegen wordt, wat Brussel boeit en doet lachen."

Die column is het journalistieke koninginnenstuk op het Politico-schaakbord. Vanaf de ochtend wil Politico de gesprekken rond het Schumanplein beheersen, met het nieuws en de nieuwtjes die in de column aangetikt worden. Snelheid is het sleutelwoord. Politico wil scoren met eigen scoops, groot en klein. En anders wel met het razendsnel herverpakken van andermans nieuws, met een extra laagje saus erop, om de nieuwsstroom naar het eigen winkeltje af te buigen. De politieke columns van Newsmonkey-hoofdredacteur Wouter Verschelden, duidelijk een fan van Politico, tonen nu al hoe dat werkt, weliswaar op kleinere schaal.

De ochtendcolumns zijn een journalistiek genre op zich geworden. In Vlaanderen experimenteert De Tijd ermee, zij het op een brave manier, zonder het gif dat Mike Allen geregeld met veel genoegen in de aderen van Washington spuit. Er zit, zoals uit die roddelachtige columns van Allen blijkt, ook een duistere kant aan de journalistieke nieuwlichterij van Politico. De agressief-cynische House of Cards-focus op de politieke strijd in de stolp is daar maar één aspect van.

Politiek als boksmatch

Politico beroemt er zichzelf op dat het onpartijdige journalistiek levert, in tegenstelling tot de ideologisch erg verdeelde Amerikaanse media. Dat klopt maar ten dele. Politico kan inderdaad niet zomaar met één politieke strekking vereenzelvigd worden, maar de voortdurende nood aan nieuwtjes maakt de redactie erg afhankelijk van en gehorig voor de zijde die het meeste nieuws bezit: de meerderheid. In het Amerikaanse Capitool zijn dat momenteel de Republikeinen.

Nieuwsverslaggeving is geen maatschappelijk eerbare opdracht meer, het is een zakelijke transactie. Wie nieuws aanlevert, mag een gunstige behandeling in ruil verwachten. Politico heeft die quid pro quo-tactiek niet uitgevonden, maar wel tot in het uiterste doorgedreven. Ook hoe dat werkt, kun je in een afgeleide en bescheidener Vlaamse variant vandaag al nagaan bij Newsmonkey.

Behalve veel clicks vangt Politico in de VS ook nogal wat mediakritiek omwille van zijn specifieke stijl. Dat de site dagelijks wel erg veel aandacht besteedt aan het opkloppen en opleuken van onbenullige geruchten en weetjes en dat de versheidsdatum van de analyses vaak dezelfde dag al verstreken is, is nog de mildste kritiek. Erger klinkt het verwijt dat Politico desnoods zelf geruchten uitvindt en vervolgens een nieuwscyclus gaande houdt met updates over de buzz die het zelf gecreëerd heeft.

Voor diepgravende profielen of onderzoeksjournalistiek is tijd noch plaats. Politico won wel al een eerste Pulitzer, weliswaar voor zijn cartoons. Behoorlijk wat Politico-stukken overstijgen het niveau van sportwedstrijdverslaggeving niet: politiek wordt verengd tot een boksmatch met dagelijks wisselende winnaars en verliezers. Het is een kwalijke evolutie die je ook in de Wetstraat-verslaggeving wel eens aantreft.

Scorebordjournalistiek van bloedhond-verslaggevers als bron van maatschappelijk wantrouwen? Chef politiek Ryan Heath ziet dat anders: "Als de elite onder elkaar strijd levert, moeten journalisten dat niet willen toedekken. Als machtige mensen vechten en ons leven wordt beïnvloed door de uitkomst van dat gevecht, dan is het belangrijk om te weten waarom ze vechten. Dat soort verhalen wil ik graag vertellen."

BART EECKHOUT ■